

faa dette Lovforslag gennemført. Ifald en saadan Fare var til Stede, vilde Forholdet blive et andet. Jeg forstaar meget vel, at Venstre stadig er Tilhænger af Enkeltmandskredsene, jeg forstaar, at Venstre stadig kæmper for at faa disse tilbage, selv om jeg formener, at Venstre maa finde sig i det, som den politiske Udvikling har ført med sig, at man beholder en absolut ligelig Repræsentation her i Landet, i alt Fald ikke en ringere ligelig Repræsentation end den, der gennemførtes ved Valgloven af 11. April 1920, og saa snart man gaar over til Enkeltmandskredsvalg, vil denne Ligelighed jo forrykkes. Forholdenes Udvikling for de to af de fire største Partier er skildret af deres Ordførere. For Partier, der er mindre end de mindste af de fire største Partier, vil Forholdene selvsagt blive endnu værre, og Stillingen for smaa Partier her i Landet vil derfor blive ret umulig, ifald den højtærede Ministers Lovforslag gennemføres. Det er da ganske naturligt, at jeg for mit Vedkommende ikke kan anbefale en Valglov, som giver de mindre Partier ringere Chancer og ringere Vilkaar at arbejde under end dem, der skabtes i April 1920. De politiske Forhold for smaa Partier her i Landet er slemme nok, man behøver ingenlunde at gøre dem værre, men jeg tror heller ikke, det er klogt at gøre det.

Det forekommer mig, at den højtærede Indenrigsministers Lovforslag gaar i en anden Retning end den, som den forhenværende Indenrigsminister, afdøde Sigurd Berg, udtalte sig i den 1. Juni 1920, da han foreslog Ændringer til Valgloven af April. Daværende Indenrigsminister Berg udtalte sig da med stor Sympati for Lempelser for de mindre Partier her i Landet. Sigurd Berg udtalte, at ifald man her i Rigsdagen kunde enes om yderligere Lempelser for de smaa Partier, skulde de have hans varmeste Sympati, og han vilde medvirke dertil. Nu er det jo muligt, at den højtærede nuværende Indenrigsminister formener, at de to Trediedels Kvotient indenfor et af de nyskabte Omraader er en saadan Lettelse, men i Stedet for at de smaa Partier nu skal have Stemmer til et Mandat indenfor et af de tre nuværende Omraader; forøger man Vanskeligheden for dem ved i Stedet for tre Omraader at etablere hele 9. Et Parti som vort har indenfor et Omraade som Jylland opnaaet Stemmer, som giver den fulde Kvotient, der danner Grundlag for Tillægsmandater i det øvrige Land, det samme er gældende for Sjælland, og det samme er gældende for det tredje Omraade, København, men nu deler man Øerne i fire

Omraader, Jylland i fire Omraader, og derved gør man Forholdene langt, langt værre for det mindre Parti. Paa denne Maade afskærer man Muligheden for nye Partidannelser i Fremtiden. Venstres ærede Ordfører Hr. S. C. Nørgaard udtalte sig ogsaa paa dette Omraade ret tydeligt, idet han sagde, at Venstre kunde miste 40 000—50 000 Stemmer og dog faa det samme Antal Mandater, men man kunde risikere, at de, der var Tilhængere af Forholdstalsvalgmaaden, som vi har den, blev skuffet, hvis de samlede sig til eet Parti og støttede det, der stod det nærmest. Jeg antager, at det, den ærede Ordfører Hr. S. C. Nørgaard tænkte paa, var Landmandspartiet, som stadig spøger, og jeg forstaar ogsaa, at netop dette Landmandsparti, der spøger, har nogen Andel i det forelagte Lovforslag, i alt Fald har haft Indflydelse paa, at Regeringen fremsætter dette Lovforslag. Den ærede Ordfører Hr. S. C. Nørgaard fortsatte, at efter det af Indenrigsminister Kragh fremsatte Lovforslag lader dette sig ikke gøre, nu forlanges to Trediedels Kvotient indenfor mindre Omraader, og det vil blive meget vanskeligt at samle. Det er rigtigt, og dermed er Lovforslaget i Virkeligheden glimrende karakteriseret med Hensyn til, hvorledes det vil virke overfor smaa Partier og overfor Nyskabelse af Partier her i Landet. Dette forekommer mig imidlertid ganske forkasteligt, og jeg tror, at alle, som hørte Sigurd Bergs Angreb paa Valgloven af April 1920, da den drøftedes her i Rigsdagen i Juni 1920, absolut havde den Opfattelse, at den daværende Indenrigsminister netop ønskede slettet de Streger, de Skel, der var etableret imellem de tre Landsdele. Man kritiserede jo den Gang skarpt, at Partiet Centrum, som ved Valgene havde opnaaet over 9 000 Stemmer, ikke havde faaet nogen Repræsentation i dette Ting. Det vilde Centrum heller ikke have faaet, om det af den højtærede nuværende Indenrigsminister forelagte Forslag havde været Lov. Det vilde have været endnu vanskeligere. Men jeg mener, almindelig Retfærdighed kræver, at alle nye Stemninger og Rørelser i Befolkningen, der giver sig Udslag i et Antal Stemmer paa Valgdagen, som svarer til den Kvotient, der giver Valg for andre Partier, faar den Repræsentation paa Rigsdagen, som de har Stemmer til. Hvis dette ikke sker, da har man jo i Virkeligheden ikke gennemført den lige og almindelige Valgret undtagen paa Papiret. Det er da kun lige Stemmeret, der er indført, ikke lige og almindelig Valgret, og jeg tror, det vilde være ganske